

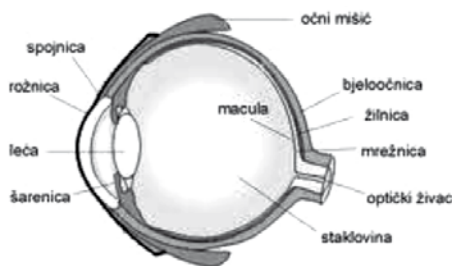
## OZLJEDE OKA NA RADNOM MJESTU

### UVOD

Ljudsko oko je parni organ nazivan najsloženijim organom u našem tijelu. U svojoj biti oko je receptor i pretvarač svjetlosnih podražaja iz okoline do centra za vid koji je smješten u velikom mozgu na stražnjoj strani glave. Funkcioniranje oka je često uspoređivano s fotoaparatom. Svjetlo ulazi kroz rožnicu, prozirni dio očne jabučice koji se može usporediti sa staklom na otvoru fotoaparata. Količina svjetla koje ulazi u oko kontrolirana je zjenicom, otvorom koji se otvara i zatvara poput

zatvarača na fotoaparatu. I oko i fotoaparati imaju leću koja fokusira dolazeće svjetlo. Svjetlost se fokusira na mrežnici, niz fotoosjetljivih stanica koje prekrivaju unutrašnju stranu očne jabučice. Mrežnica djeluje kao film fotoaparata, reagirajući na dolazeće svjetlo i šalje svjetlosne podražaje putem vidnog živca u mozak.

Šest mišića pokreću oko u svim smjerovima i pričvršćeni su za vanjski omotač – bjeloočnicu koja je premrežena kapilarama koje opskrbljuju oko krvlju.



Građa lica i očiju dobro je prilagođena zaštiti očiju od ozljede. Očna jabučica smještena je u šupljini okruženoj jakim, koštanim rubovima. Očni kapci mogu se brzo zatvoriti da čine zapreku stranim tijelima i oko može podnijeti udar svjetla bez oštećenja. Većina ozljeda očiju su male, ali zbog jakih modrica, one se često čine gorima nego što jesu.

Prema uzroku ih dijelimo na:

- a) mehaničke,
- b) kemijske (tekućine, plinovi i krute tvari)
- c) optičke (UV-, infracrveno-, lasersko-zračenje).

Mehaničke ozljede mogu biti:

- nagnječenje očne jabučice (kao posljedica udarca)
- otvorene ozljede oka (posljedica uboda ili stranog tijela koje prolazi kroz tkivo)
- površinska strana tijela.

Najveći broj ozljeda oka je mehaničke prirode (oko 71 %) i najčešće nastaju prilikom rukovanja alatom, aparatima i različitim pomagalicama. Vrlo često se podcjenjuju opasnosti koje pri ozljedama oka mogu nastati. Kemijski uzroci odgovorni su za 21 % ozljeda oka. Nošenje zaštitnih naočala je obvezno. Svaku ozljedu oka treba pregledati doktor da odluči je li potrebno liječenje i hoće li doći do oštećenja vida.

U ovom prikazu bit će razmotreni slučajevi ozljeda oka kao posljedica događaja nastalih na radnim mjestima i u redovito radno vrijeme.

## PRIKAZ 1. SLUČAJA

Muškarac starosti 29 godina, po zanimanju zavarivač u građevinarstvu, s ukupnim radnim stažom od 7 godina. Pri brušenju i prilikom rezanja željezne šipke na radnom mjestu, komadić metala doletio mu je u desno oko. Zaposleni nije nosio zaštitno sredstvo - naočale jer ih poslodavac nije osigurao na gradilištu. Odvezen je na hitni pregled kod liječnika te je utvrđeno da radnik ima strano tijelo u vanjskom dijelu oka.

**Komentar:** Prikazan je slučaj radnika kojem je dijagnostificirano strano tijelo u vanjskom dijelu oka nakon traumatskog događaja na radnom mjestu. Poslodavac se očitovao i potvrdio da zaposlenom radniku nisu bila osigurana osobna zaštitna sredstva i priznata je ozljeda na radu.

## PRIKAZ 2. SLUČAJA

Muškarac starosti 53 godine, po zanimanju kemijski tehničar, s ukupnim radnim stažom 25 godina. Za vrijeme obavljanja redovitih radnih zadataka, prelijevajući solnu kiselinu iz veće u manju posudu, kapnula mu je kap solne kiseline u desno oko. Odmah je pregledan u hitnoj pomoći.

**Komentar:** U prikazanom slučaju poslodavac i očevici potvrdili su da se događaj zbio za vrijeme redovitog rada i pri obavljanju redovitih radnih zadataka. Iz medicinske dokumentacije bilo je vidljivo da je došlo do opekline i erozije rožnice na desnom oku te su se obje dijagnoze mogle povezati s opisnim događajem i priznata je ozljeda na radu.

## PRIKAZ 3. SLUČAJA

Muškarac starosti 50 godina, po zanimanju brodomonter, s ukupnim radnim stažom od 26 godina. Na radnom mjestu, odvajajući sidro od sidrenog lonca, odskočila je ugrijana ljuška cinka i pogodila ga u lijevo oko. Radnik je prevezen u hitnu pomoć gdje mu je pružena liječnička pomoć.

**Komentar:** U prikazanom slučaju poslodavac i očevici potvrdili su da se događaj zbio u redovito radno vrijeme i na način kako su opisali radnik i očevici. Iz medicinske dokumentacije bilo je razvidno da radnik nije nosio zaštitne naočale iako ih je poslodavac stavio radniku na raspolaganje. S medicinskog gledišta potvrđena je dijagnoza stranog tijela kao i opekline rožnice lijevog oka. Priznata je ozljeda na radu.

## ZAKLJUČAK

Ozljede oka mogu prouzročiti razni strani predmeti, kemikalije ili udarci u oko. Simptomi uključuju bol, crvenilo, krvarenje, porezotine, osjetljivost na svjetlo, naticanje ili modricu oko oka. Najvažnije je ne paničariti i ne dirati oko golim prstima te potražiti liječničku pomoć. Ozbiljna ozljeda oka nije uvijek i očita. Odgoda medicinske pomoći može uzrokovati pogoršanje ozljede ili rezultirati trajnim oštećenjem vida ili

čak sljepoćom. Više od 90 % ozljeda oka može se spriječiti uporabom zaštitne opreme i stoga je na određenim radnim mjestima obvezno nošenje osobnih zaštitnih sredstava za zaštitu očiju. Zakonska je obveza da se radnici nauče raditi sigurno i da svoje znanje stalno usavršavaju. Nesigurnim načinom rada ili odbijanjem primjene sigurnosnih metoda učenja i rada zaposlenici mogu ugroziti i sebe i druge. Zaštita na radu provodi se kako bi se svim zaposlenicima osigurali uvjeti rada bez opasnosti za zdravlje i život.

*Dijana Poplašen Orlovac, dr. med., spec. med. rada i sporta  
Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, Zagreb*